

Over bloed en bloedtransfusie

J. G. Fijnvandraat, in Bode 147 jrg 117, Deel 1: 02-1974 & Deel 2: 03-1974

<https://www.jaapfijnvandraat.nl/index.php?page=artikel&id=3517>

<https://www.jaapfijnvandraat.nl/index.php?page=artikel&id=3519>

Deel 1/2

Romeinen 16:16

De meeste christenen beschouwen bloedtransfusie als een prachtige medische vinding, waarvan we een dankbaar gebruik mogen maken omdat er heel wat mensenlevens door zijn gered. Ze vinden dit min of meer een vanzelfsprekende zaak. Mensenlevens redden is goed, dus... Zo vanzelfsprekend is het echter niet. Hebben zij, die bloedtransfusie toejuichen, dan wel eens ernstig onderzocht wat god zegt aangaande het bloed? Er zijn dan toch maar godsdienstige richtingen, zoals bijv. de Jehovah-getuigen, die, op grond van argumenten aan de bijbel ontleend, bloedtransfusie afwijzen. En die argumenten *lijken* steekhoudend. Menigeen, die met een lid van deze beweging in aanraking kwam, is erdoor in verwarring gebracht. Daar komt bij, dat het merendeel van de christenen het verbod om bloed te nuttigen, dat zeer duidelijk in de bijbel staat, naast zich heeft neergelegd. Komt nu iemand met Jehovah-getuigen in contact, dan houden ze hem dit verbod voor. Neemt de persoon het een beetje ernstig met wat de bijbel zegt, dan weten ze hem vaak niet alleen te overtuigen van het antichristelijke van het eten van bloed, maar ook van het foutieve van bloedtransfusie. Op die manier lukt het hen soms zo iemand zelfs los te weken uit het kerkgenootschap of de groep waartoe hij behoort. Het vertrouwen van het "slachtoffer" in zijn geestelijke leiders is namelijk ondermijnd. Die storen zich immers niet aan een duidelijk verbod van God; dan zal de rest van hun leer ook wel niet deugen! Het losweekproces is daarmee op gang gezet.

In dit licht bezien is het dus wel zaak na te gaan wat de Schrift over het bloed zegt en daar ernstig rekening mee te houden. Als tweede punt zullen we dan onderzoeken of deze uitspraken ook iets met bloedtransfusie te maken hebben.

Op meer dan één plaats in de Schrift staat het verbod om bloed te nuttigen. Velen maken zich hier met een jantje-van-leiden af door botweg te verklaren dat dit voorschrift niet voor ons geldt, of althans dat het niets te maken heeft met het eten van bijvoorbeeld bloedworst. Het verbod om bloed te eten zou gegeven zijn in verband met het heidense gebruik om bij de offerplechtigheid het bloed van het offerdier te drinken. Of met het heidense idee dat je, door het bloed te drinken, je de levenskracht van het dier toe-eigent. Dit voorschrift zou dus alleen willen afrekenen met een heidense gewoonte of een heidense opvatting.

Nu is het zeker goed om een bepaald bijbels voorschrift op zijn betekenis of bedoeling te onderzoeken. Als ik hierboven gezegd heb, dat men zich er met een jantje-van-leiden afmaakt, heb ik deze uitleggers niet willen veroordelen omdat ze niet zonder meer aannemen wat er letterlijk staat: geen bloed eten. De regel: lees wat er staat, neem wat er staat en je hebt wat er staat, mag namelijk in het algemeen wel een goed uitgangspunt zijn voor het lezen en onderzoeken van de bijbel, maar men kan met deze vuistregel ook hele foutieve conclusies trekken.

Hiervan wil ik een eenvoudig voorbeeld geven. In Romeinen 16:16 staat: “Groet elkaar met een heilige kus”. (Vgl. ook Thessalonicenzen 5:26; 1 Petrus 5:14).

Als je dit neemt zoals het er staat, zouden we als christenen dus verplicht zijn elkaar met een kus te groeten. En die kus moet dan een heilige kus zijn. Is dit echter de bedoeling van deze vermaning? Paulus geeft geen voorschrift over de methode van groeten, maar over het karakter ervan. De klemtoon ligt niet op “kus”, maar op “heilige”. Als er stond: Groet elkaar met een kus, dan waren we inderdaad uitgepraat en hadden we deze wijze van groeten te handhaven. De toevoeging “heilige” laat echter zien dat het om de oprechtheid gaat waarmee we elkaar groeten.

Zit het met het verbod om bloed te eten nu ook zo? Beslist niet. Nergens in de voorschriften dienaangaande laat de tekst toe de klemtoon anders te leggen, het woord bloed te beperken tot het bloed van offerdieren of er de idee van het toe-eigenen van levenskracht achter te zoeken. Bovendien blijkt uit de eerste vermelding van dit verbod heel duidelijk dat het om bloed nuttigen zonder meer gaat. Mijn bezwaar tegen de uitleggers, die ik hierboven bekritiseerde, is dan ook dat ze hun verklaring niet bijbels gefundeerd hebben. In dat opzicht maken ze zich er te gemakkelijk van af. Met een redenering die wel aannemelijk lijkt, maar die niet in de bijbel verankerd ligt, maken ze het gebod van God krachteloos.

Tot nu toe heb ik geen enkele Schriftplaats aangehaald, die spreekt over het verbod van bloed eten. Ik wil ze nu te berde brengen en dan laten zien **dat dit verbod altijd geldend is en dat het gaat om het nuttigen van bloed zonder meer.**

Nadat de zondvloed heeft plaats gevonden, gebiedt God aan Noach: “Alles wat zich roert, wat leeft, zal u tot spijs zijn; Ik heb het u alles gegeven evenals het groene kruid. Alleen vlees met zijn ziel, zijn bloed, zult gij niet eten” (Genesis 9:3, 4).

Bij deze tekst valt het volgende commentaar te geven:

1. Het verbod om bloed te gebruiken is dus gegeven op een moment, dat er nog geen enkel bijbels bericht is over afgodendienst, heidense offercultus of heidense opvattingen. Nu bewijst het ontbreken van een dergelijk bijbels bericht op zichzelf nog niet, dat er in de dagen van Noach – dus ook reeds voor de zondvloed – geen afgoderij plaats vond, of heidendom bestond. Wie de geschiedenis van Kaïn en “het krijgslied” van zijn nazaat Lamech leest, krijgt echter de indruk dat er een afglijden is geweest van eigenwillige godsdienst naar een totaal uitschakelen van enige godsdienst. Als er al afgoderij geweest was, zouden we, hetzij in het boek Genesis, hetzij in de plaatsen in het nieuwe testament, die over de dagen van Noach handelen, een vermelding van dit kwaad hebben mogen verwachten.
2. Het aan Noach gegeven voorschrift, wijst ook in niets naar een dergelijke offercultus of een dergelijk heidens gebruik heen. Het is dus ook niet gegeven met het oog op afgoderij of heidense ideeën die later zouden ontstaan.
3. In ieder geval was er op het moment dat het gebod gegeven werd van heidendom geen sprake, want de aarde werd op dat ogenblik slechts bewoond door Noach en zijn kinderen. En van Noach lezen we dat hij rechtvaardig was en met God wandelde.
4. De bewoordingen van de tekst maken zelfs heel duidelijk dat het gebod niet een bestrijding wil zijn van heidense gebruiken, maar eenvoudig bedoeld is het voedselvoorschrift. Bij de schepping had God de mens “het zaaddragend gewas” en vruchten als voeding voorgeschreven (Genesis 1:29). Nadat de mens in de zonde is gevallen, wordt gezegd: “gij zult het gewas des velds eten” (Genesis 3:18). Bij het verbond met Noach, wordt dit uitgebreid tot: “Alles wat zich roert, wat leeft”. De woorden die dan volgen

zijn helemaal beslissend: “Ik heb het u alles gegeven evenals het groene kruid”. God staat dus nu toe wat vóór die tijd de mens verboden was. Het is onloochenbaar dat Genesis 9:4 een uitbreiding geeft van het voedselvoorschrift van Genesis 2 en 3! Echter met deze beperking, dat de mens geen vlees met bloed (dus ook niet bloed) mag nuttigen. De mens moet dus het dier slachten en het bloed laten weglopen).

5. Veronderstel dat deze verbodsbepaling ons bloed te nuttigen verder nergens in de bijbel werd herhaald en dat we aangaande de betekenis ervan volkomen in het duister zouden tasten. Zou dat een reden mogen zijn om dit voorschrift naast ons neer te leggen, of voor niet geldend-voor-ons te verklaren? In geen geval, want ten eerste behoort dit verbod bij het verbond met Noach, dat de hele mensheid geldt vanaf de zondvloed tot aan het ogenblik dat God voor de tweede maal deze wereld zal oordelen. Ten tweede zijn wij gebonden een gebod van God in acht te nemen, of we nu de zin ervan begrijpen of niet. De Heer vraagt van ons gehoorzaamheid en die zijn we Hem als onze Schepper en Onderhouder verschuldigd. We hebben met een toegenegen en dankbaar hart “de Gever van alle goede gaven” te eren, en dat doen we ook daarin dat we ons onthouden van dat wat Hij ons verbiedt.

6. We tasten echter aangaande de zin van dit verbod niet in het duister. God wil dat we Hem geestelijk inzicht dienen en de bijbel geeft voldoende aanwijzingen om de betekenis van deze bepaling te begrijpen. Na de zondvloed staat de Heer toe dat de mens zich voedt met “alles wat leeft”. Als we Genesis 1:20 vergelijken met Genesis 1:11, dan blijkt dat planten in bijbelse zin niet tot de “levende wezens” behoren. Ons spraakgebruik stemt daar ten dele nog mee overeen. Als we een plant afsnijden, zeggen we niet dat we hem “het leven ontnomen hebben”; als we echter een dier doden zeggen we dat wel. En hiermee hebben we de sleutel in handen tot het verstaan van het voorschrift om geen bloed te eten. De mens hoefde zich niet te onthouden van enig deel van de plant, maar wel van een “deel” van een dier, namelijk van het bloed. De zin van het verbod moet dus liggen in het verschil tussen plant en dier!

7. Het voorschrift zelf maakt dit verschil duidelijk. Er staat namelijk niet: “Alleen vlees met zijn bloed zult gij niet eten”, maar “alleen vlees met zijn ziel, zijn bloed, zult gij niet eten”. Over een plant wordt in de Schrift nooit gesproken als een “bezielde” wezen of een levend wezen. Van de planten heeft God op de scheppingsdag alleen gezegd: “dat de aarde voortbrengt.....”. Van de dieren staat er echter: “God schiep”. De dieren zijn van hogere orde dan de planten. Ze hebben een bezielde leven; ze kennen angst, pijn, toorn, verdriet en ook blijdschap. Dieren zijn levende wezens!

8. Vóór we de betekenis van het verbond verder opsporen, zullen we moeten nagaan wat in dat verband met “ziel” is bedoeld. Die vraag is zeker gerechtvaardigd, want een woord kan meer dan één betekenis hebben. En met het woord “ziel” ligt dat niet zo gemakkelijk; het omvat een hele serie begrippen. Soms wordt met ziel een persoon aangeduid. Een voorbeeld hiervan hebben we in Handelingen 7:14: “En Jozef zond heen en ontbood zijn vader Jakob en al zijn bloedverwanten, ten getale van vijfenzeventig zielen”. Hier kunnen we het woord “ziel” beslist niet gelijk stellen met bloed, zoals in Genesis 9:4 is gebeurd. Evenmin kunnen we dat in een tekst als Mattheüs 10:28: “En vreest niet voor hen die het lichaam doden, doch de ziel niet kunnen doden; maar vreest veeleer Hem, die beide ziel en lichaam kan verderven in de hel”. Uit deze tekst blijkt dat de mens wat zijn innerlijk wezen betreft niet sterft, niet gedood wordt, als zijn lichaam sterft of gedood wordt. Dit innerlijke wordt hier “ziel” genoemd. Zo zegt ook de Here Jezus: “Want Gij zult mijn ziel in de hades niet laten...” (Handelingen 2:27). Wanneer in Genesis 9 het bloed de ziel genoemd wordt, is er dus iets anders

mee bedoeld. Het woord “ziel” staat daar gelijk met het begrip “leven”. Het bloed is de drager van het leven.

9. Dit wordt bevestigd door Genesis 9:5, 6: “En waarlijk, Ik zal uw eigen bloed eisen; van al het gedierte zal Ik het eisen en van de mensen onderling zal Ik het leven (Statenvertaling: de ziel) des mensen eisen. Wie des mensen bloed vergiet, diens bloed zal door de mens vergoten worden, want naar het beeld Gods heeft Hij de mens gemaakt”.

Deze toevoeging is buitengewoon belangrijk, want ze doet beter uitkomen wat de bedoeling van vers 4 is. God staat de mens toe het dier het leven te benemen om zich te voeden. Behalve planten en dieren is er nog een categorie wezens, namelijk mensen. Mag de mens zich dan soms ook aan zijn medemens vergrijpen? “Neen”, zegt God, “wie dat doet, moet het met zijn eigen bloed, met zijn leven boeten”. De mens staat namelijk hoger dan het dier, hij is zelfs meer dan een veredeld dier, hij is naar het beeld van God gemaakt. De mens is wel net als het dier “een levend wezen”, maar hij is het in hogere zin. God heeft het dier nooit “Zijn levensadem ingeblazen”, maar de mens wel. Dit is het alles beheersende onderscheid tussen mens en dier. Wie een dier doodt, blust zijn leven en daarmee zijn totale bestaan uit. Wie een mens doodt, ontnemt hem dit aardse leven, maar zijn innerlijke wezen blijft bestaan.

Zo ziet Johannes op Patmos “onder het altaar, de zielen van hen, die geslacht waren om het woord van God” (Openbaring 6:9). Wanneer dan ook bij een dier gesproken wordt over zijn bloed, zijn ziel, dan is hier enkel het leven mee bedoeld. Als ten opzichte van de mens over “ziel” gesproken wordt, kan dit enkel het leven betekenen: iemand het leven (de ziel) benemen; het kan ook beduiden de persoon zelf: Jakob en vijfenzeventig zielen; en het kan betekenen de mens naar zijn innerlijk wezen: de zielen onder het altaar. Zelfs zijn nog andere betekenissen mogelijk, namelijk daar waar de bijbel onderscheid maakt tussen de ziel en de geest. Dat voert ons echter te ver.

10. De betekenis van het verbod bloed te gebruiken ligt nu als het ware open. God staat de mens toe het dier het leven te benemen om zich met zijn vlees te voeden. Maar God doet dat alleen onder een voorwaarde. Hij is de Schepper van het leven. En als de mens “het dier doodt”, dan moet hij door een daad laten zien, dat hij slechts het dier het leven ontnemt, omdat God hem dat heeft toegestaan. Die daad is, dat hij zich onthoudt van het bloed van het dier. Dit onthouden van bloed is een teken van onderwerpenheid aan de Schepper en een erkenning van diens autoriteit. Daar gaat het bij dit verbod om.

Deel 2/2

Leviticus 17:10

In het vorige artikel (deel 1) over dit onderwerp hebben we de draagwijdte van het verbod om bloed te eten en de betekenis er van onder ogen gezien. We hebben opgemerkt dat dit verbod niet tijdgebonden is, maar alle nakomelingen van Noach in alle tijden betreft.

Zomin als Adam het verbod om van de boom van kennis van goed en kwaad te eten gehoorzaamd heeft, zomin heeft de mensheid na de zondvloed het verbod om bloed te eten opgevolgd. Erger nog, men verviel tot de meest afschuwelijke vormen van afgoderij. Abraham werd toen door God van deze heidense wereld afgezonderd en uit hem verwekte Hij het volk Israël. Met dit volk sloot de Here een verbond en bij die gelegenheid werd het verbod om bloed te eten herhaald. Het betreft echter niet een blote

herhaling, integendeel, er wordt een diepere betekenis van dit voorschrift in onthuld. In Leviticus 17:10-14 staat dan ook:

“Ieder van het huis Israëls en van de vreemdelingen, die in hun midden vertoeven, die enig bloed eet, tegen zo iemand, die dat bloed gegeten heeft, zal Ik mijn aangezicht keren en hem uit het midden van zijn volk uitroeien. Want de ziel van het vlees is in het bloed en Ik heb het u op het altaar gegeven om verzoening over uw zielen te doen, want het bloed bewerkt verzoening door middel van de ziel. Daarom heb Ik tot de Israëlieten gezegd: Niemand van u zal bloed eten. Ook de vreemdeling, die in uw midden vertoeft, zal geen bloed eten. En ieder van de Israëlieten en van de vreemdelingen, die in uw midden vertoeven, die een stuk wild of gevogelte jaagt, dat gegeten mag worden, zal het bloed daarvan uitgieten en dat bedekken met aarde. Want, wat de ziel van alle vlees betreft – het bloed ervan is zijn ziel, daarom heb Ik tot de Israëlieten gezegd: Gij zult van generlei vlees bloed eten, want de ziel van alle vlees is het bloed: ieder die het eet, zal uitgeroeid worden”.

Laat mij ook bij deze teksten een paar kanttekeningen mogen maken.

a. Bij Israël onder de wet stelt God dat ieder die bloed eet uitgeroeid zal worden. Al leven wij niet “onder de wet” (Romeinen 6:14, 15), zo blijkt uit deze strafbedreiging wel hoe ernstig God het kwaad van ongehoorzaamheid ziet.

b. Er staat niet alleen: “Want de ziel van het vlees is in het bloed”, maar ook: “en Ik heb het u op het altaar gegeven om verzoening te doen”. Bloed is dus verzoeningsmiddel, en God wil niet dat bloed “gedegradeerd” wordt tot voedsel!

c. Als een Israëliet gezondigd had, moest hij een offer brengen. Het bloed van het offerdier werd gestreken aan de horens van het altaar en de rest ervan werd uitgestort aan de voet van het brandofferaltaar (zie Leviticus 4). Het dier gaf dus zijn leven in de plaats van de offeraar. Zo werd verzoening bewerkt. De Israëliet erkende daarmee dat hij de dood verdiend had, maar dat een ander (te weten het offerdier) stierf in zijn plaats. Het bloed was voor de Israëliet dus niet alleen de drager van het leven. En hij erkende niet alleen dat God, de Schepper, het leven toekomt. Bloed was ook symbool van verzoening.

d. Ook wanneer een Israëliet geen offerdier slachtte, maar een stuk wild doodde, moest hij zich van het bloed onthouden. God ziet het bloed namelijk altijd als middel tot verzoening! En die waarde mag de mens niet naar beneden halen door er een voedingsmiddel van te maken. Het is er mee als met de vaten in de tempel. Op zichzelf waren dat bekers die je over elke maaltijd zou kunnen gebruiken. Ze waren echter gewijd aan de dienst van God. Toen Belsazar in Babel deze vaten voor zijn drinkgelag gebruikte, ontwijfde hij ze en onteerde daarmee God. Zo is bloed bestemd om verzoening te doen. “Zonder bloedstorting geen vergeving” zegt de Schrift. Wie bloed als voedsel nuttigt, vernietigt daarmee de symbolische waarde die het bloed voor God heeft.

Over het begrip symbolische of profetische waarde valt nog wel iets meer te zeggen. Als Adam en Eva gezondigd hebben, bekleden ze zich met vijgenbladeren om hun lichamelijke naaktheid te bedekken. Als dan echter God verschijnt en Adam ter verantwoording roept, zegt hij: “Toen ik Uw geluid in de hof hoorde, werd ik bevreesd, want ik ben naakt” (Genesis 3:10). Maar hij had zich toch bekleed met vijgenbladeren!? Hij was toch niet naakt meer!? Voor de mens was hij niet naakt meer, maar voor God wel. Zijn lichamelijke naaktheid was weg, maar geestelijk stond hij naakt, schuldig voor God. Zo zegt de Schrift: “Maar alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen van Hem met wie wij te doen hebben”. En van de zelfverzekerde gelovigen te

Laodicea zegt de Here: “Gij weet niet dat gij zijt de ellendige en jammerlijke, en arm en blind en naakt” (Openbaring 3:17).

Wat doet God nu met Adam? Hij bekleedt hem met klederen van vellen. Waarom? Bedekken die dierenhuiden beter Adams lichamelijke naaktheid dan de vijgenbladeren? Wie dat meent, ziet de zin van Gods handelen niet, diens blik is veel te aards, te materieel... De betekenis van deze daad van God ligt op het geestelijke, op het symbolische vlak. Hoe kon God Adam met vellen bekleden? Dat kon alleen doordat er dieren geslacht werden!! Adam kon dus alleen voor God bestaan ten koste van de dood van een ander.

Als God na de zondvloed toestaat dat de mens dieren doodt om zich voedsel te verschaffen, dan heeft dat ook een symbolische betekenis. Iedere keer als de mens een dier doodt, gaat daar in feite deze spraak van uit: “Je leeft ten koste van de dood van een ander. En iedere keer als een Israëliet een offer bracht, zei God: “Je zonden zijn weggedaan door de dood van een ander”.

Kan dan een dier onze geestelijke naaktheid wegnemen? Kan dan een dier ons doen leven voor God? Kan het bloed van een dier onze zonden wegnemen?

Nee natuurlijk! Wat 't laatste betreft ontkent de Schrift dat zeer duidelijk als volgt: “Want het is onmogelijk dat het bloed van stieren en bokken zonden wegneemt” (Hebreeën 10:4). Als dat dan niet kan, wat was dan het nut er van? Wat voor waarde had het dan eigenlijk? Wel, de waarde ervan lag op het geestelijke vlak.

In elk van deze gevallen wordt heen gewezen naar de grote Ander, naar Jezus Christus! Wij kunnen voor God niet verschijnen op grond van wat wij “aan elkaar hechten” (Genesis 3:7), niet op grond van onze eigen daden. Zelfs wat wij goede daden noemen, kan de toets van God niet doorstaan. De bijbel zegt dat bij monde van Jesaja zo: “Al onze gerechtigheden (let wel: er staat niet ongerechtigheden) zijn geworden als een bezoedeld kleeft” (Jesaja 64:6). Er is dus geen rechtvaardiging op grond van werken. Wij kunnen ons zelf niet bekleden, maar moeten bekleed worden door God. Ook daarvan spreekt Jesaja en wel met de woorden: “Want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils, met de mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omhuld” (Jesaja 61:10).

Wilde god dat echter kunnen doen, dan moest er bloed vloeien zoals bij de bekleding van Adam. Er moest een Ander sterven opdat onze naaktheid voor God bedekt werd. Die Ander is Christus. De bekleding in de hof wijst dus heen naar Christus!!! In Romeinen 3:23-26 staat:

“Want allen hebben gezondigd en bereiken de heerlijkheid van God niet, en worden om niet gerechtvaardigd door zijn genade, door de verlossing die in Christus Jezus is. Hem heeft God gesteld tot een genadetroon door geloof in zijn bloed, tot betoning van zijn gerechtigheid wegens het voorbij laten gaan van de zonden die tevoren hadden plaats gevonden onder de verdraagzaamheid van God; tot betoning van zijn gerechtigheid in de tegenwoordige tijd, opdat Hij rechtvaardig zij, en hem rechtvaardige die uit het geloof in Jezus is”.

Zo zijn wij bekleed met Gods gerechtigheid. Ieder die in het geloof tot Christus komt, wordt net als de verloren zoon bevrijdt van zijn “zondeplunje”, en ontvangt uit de hand van de Vader “het beste kleeft”. God ziet ons niet meer als zondige nakomelingen van Adam, maar ziet ons in Christus aan.

Zo kunnen wij evenmin leven door iets uit ons zelf. Wij kunnen alleen voor God leven ten koste van de dood van Christus. Hij is ons leven. Evenmin kunnen onze zonden uitgedelgd worden door onszelf, maar alleen door het bloed van Christus, die zijn le-

ven gaf in onze plaats. Het hele oude testament door vinden we dus de taal van het bloed. Elke bloedstorting wijst heen naar die bloedstorting op Golgotha.

Zo komen we bij de derde gelegenheid waarbij het eten van bloed verboden wordt. Ik doel op de vergadering te Jeruzalem, waar beslist moest worden over de vraag of de bekeerde heidenen zich moesten onderwerpen aan de wet van Mozes en ook besneden moesten worden. Onder de leiding van de Heilige Geest werd toen bepaald dat de heidenen zich daaraan niet moest onderwerpen. Alleen werd de bekeerde heiden wel opgelegd dat hij zich moest onthouden van “de verontreinigingen van de afgoden, van de hoerij, van het **verstikte** en van het **bloed**” (Handelingen 15:20).

Het verbod om bloed te eten is dus niet alleen voor de Joden herhaald, maar geldt ook voor de gemeente. Handelingen 15 is ook slechts een herhaling van Genesis 9:4, nu niet voor de Joden die God van de heidenen afzonderde, maar voor de kerk die God uit de wereld geroepen heeft. Voor ons als christen, die leven bij het licht van de volle openbaring van het Woord van God, heeft dat gebod een geweldige waarde. Het is voor ons buitengewoon zinvol!

Wij onthouden ons van bloed,

1. om te erkennen dat we het dier slechts doden – het leven benemen – omdat God, de Schepper van het leven het ons toestaat (Genesis 9).
2. omdat het bloed middel is tot verzoening van de zondaar en God alleen toekomt.
3. omdat bloed spreekt van het offer van Christus, die zijn bloed gaf voor onze zonden. De waarde van dat bloed spreekt voor God.

Het niet eten van bloed is dus niet een eigenaardigheid van een of andere godsdienstige beweging. Nee, het is een betekenisvolle zaak – althans dat hoort het te zijn – voor ieder mens, zeker voor elke christen. Maar dan nu de kwestie van bloedtransfusie. Wat bloed eten betreft zegt de bijbel ons duidelijk: “Nee!” Geldt dat ook voor bloedtransfusie? Nee, en wel om de volgende redenen:

1. Bij bloedtransfusie eten we geen bloed. Daarom bedoel ik niet dat de nadruk moet liggen op het verschil in binnenbrengen van het bloed, maar op het verschillende karakter van beide. Bij bloedtransfusie gaat het niet om het gebruiken van bloed als voedingsmiddel, maar om het toedienen ervan als geneesmiddel.
2. Bij bloedtransfusie wordt niet gedood. Hier wordt geen leven benomen zoals bij het slachten van een dier. En dat is, zoals we in Genesis 9:4 zagen, de zaak waar het daar in eerste instantie om gaat.
3. Aangezien de bloeddonor zijn leven niet geeft, komt ook de betekenis van het bloed als middel tot verzoening niet “in het gedrang”!

Mocht dit artikel een Jehovah-getuige onder ogen komen, dan zal hij waarschijnlijk opmerken dat ik het bloed alleen symbolische waarde toeken en het de drager van het leven noem, maar dat de bijbel zegt “bloed dat is de ziel”. Als we dus bloedtransfusie toepassen, vermengen we het leven van de donor met dat van de ontvanger. En dat mag niet! We mogen niet manipuleren met de ziel! Een Jehovah-getuige erkent wel dat de mens een ziel (een levend wezen) is, maar hij ontkent dat de mens een ziel heeft; dat wil zeggen een innerlijk wezen, dat blijft bestaan als het lichaam sterft.

Een Jehovah-getuige bindt dus het leven en de hele persoonlijkheid van iemand aan het lichaam en wel aan het bloed. Het bloed is niet maar een symbool van het leven, het is het leven van de persoon met heel zijn persoonlijkheid.

En met veel nadruk zal hij zeggen, het staat er toch letterlijk, “het bloed is de ziel”. Ook hierop wil ik puntsgewijze ingaan.

I. Waarom neemt een Jehovah-getuige in dit geval precies wat er staat? Waarom hier een star letterlijke, materialistische uitleg en waarom bijvoorbeeld in Openbaring 7 de 144.000 uit alle stammen van Israël met bijvoeging van de Joodse stammen niet letterlijk? Waarom “het bloed is de ziel” niet symbolisch genomen en “Ik zag een nieuwe hemel en nieuwe aarde” wel symbolisch verklaard als een nieuwe regering?

II. Als de Schrift spreekt over delen van het menselijk lichaam, dan wordt daaraan in zeer veel gevallen een symbolische waarde toegekend. Zo zegt de Schrift: “arglistig is het hart...” (Jeremia 17:9). Wil dat zeggen dat die vuistgrote holle spier, die we hart noemen, zo verderfelijk is? Nee immer. Onze overleggingen komen trouwens uit onze hersenen, en niet uit een spier. Er wordt echter over “hart” gesproken, omdat het hart in letterlijke zin de bron van de bloedbaan is. Hart is dus een symbool geworden. Zo zegt de psalmist: “Gij toetst mijn nieren”; wil dat zeggen dat God zijn nierfunctie controleert? Dat zou toch te dwaas zijn. Op soortgelijke wijze wordt gezegd dat het bloed de ziel – het leven is.

III. Wanneer het bloed inderdaad de ziel is dan moet een donor die zo’n 40 à 50 keer bloed gegeven heeft er wel raar aan toe zijn. Iedere keer verliest hij een stuk persoon, of niet? Groeit dat weer aan? Hoe zit dat?

IV. De ontvanger van bloedtransfusie zou dan na deze medische ingreep een andere persoon moeten zijn dan daarvoor. Wel, de praktijk leert, dat dit beslist niet het geval is.

We mogen dus zeker bloedtransfusie als een gave van God zien, die de medische wetenschap ons heeft geschonken. Anderzijds zullen we ons onthouden van bloed eten omdat God ons dit verbiedt.

verhoevenmarc@skynet.be - www.verhoevenmarc.be - www.verhoevenmarc.be/NieuwsteArtikelen.htm